

Puigdemont, una pedra a l'estany

«Ningú com Puigdemont no està tan ben situat per representar, a l'exterior, la causa alliberadora de milions de compatriotes»

Segurament aquest article no satisfarà ningú, sobretot ningú dels noms de persones i de sigles esmentats, implícitament o explícita. Però després de mig segle de militància independentista i més d'una dècada sense pertànyer a cap partit polític, crec que em puc permetre de parlar amb tota llibertat. Estic jubilat i, per tant, no m'hi va ni el sou, ni la feina, i a cap de les meves amistats no li vindrà de nou el que diré aquí, perquè ja me'n coneix l'opinió, d'ençà de fa temps.

No hi havia hagut mai a Catalunya tantes persones partidàries de la independència, ni tants parlamentaris de la mateixa orientació política, fins a constituir-ne una majoria clara, electoral, social i política. I el primer d'octubre de 2017 i dos dies després, van convertir-se en les dates més importants de la nostra història nacional, des de 1714. Però la desorientació, desànim i un cert desinflament que plana entre els independentistes és una evidència, per més que la intentem envernissar amb l'efecte pandèmia. Hi contribueix, a més, la política intel·ligent del govern espanyol pel que fa a Catalunya, amb els indults i la taula de diàleg.

De cara al món, garantida l'estabilitat governamental, gràcies al suport parlamentari d'independentistes catalans, el tema ja apareix com a, si no resolt del tot, si encarrilat i desactivat. Ja fa temps que del país i de la seva causa emancipadora, no se'n parla fora d'aquí, ni ocupa portades de diari, ni entrades de telenotícies, com abans. Catalunya és un estany plàcid d'aigües calmades, per on fa de bon navegar sense por de cap tràngol sobtat o una maregassa inesperada. Però hi ha un factor que desmenteix el relat oficial, el desmunta i té la capacitat, en pocs segons, de fer aflorar una causa que semblava, si no perduda, sí esmorteïda. I aquest factor, l'únic capaç ara mateix de generar aquests canvis imprevistos i retornar una certa vitalitat i esperit de lluita a la voluntat emancipadora, es diu Carles Puigdemont, una pedra a l'estany, que en mou totes les aigües, el factor de resistència i rebel·lia no controlable per Espanya, que s'hi enfronta, a més, amb optimisme, coratge i encomana moral de victòria.

Ell és l'únic polític català el nom del qual s'associa a l'instant, arreu del món, a Catalunya i la seva lluita per la llibertat nacional. Això pot agradar els uns, tant com desplaure els altres, però és així i desapropiar-ho seria de cecs, sectaris o enzes. La història de l'emancipació dels pobles no és una operació de marqueting, sinó una llarga cadena d'esforços personals i col·lectius on, sense preveure-ho inicialment, una de les baules esdevé un símbol nacional, en un moment determinat. Prenent el relleu a altres catalans al llarg de la història, ell és avui qui amb més claredat representa la idea d'independència i, per tant, rep tota l'animadversió agressiva d'Espanya, la identificació immediata dels mitjans internacionals i el reconeixement interior.

Ningú no està tan ben situat per representar, a l'exterior, la causa alliberadora de milions de compatriotes. Alhora, cada moviment seu provoca un cert terratrèmol, recorda que la lluita continua, que no ens donem i que no hi ha marxa enrere, mentre creix el desprestigi de la justícia espanyola, es posa contra les cordes les institucions europees, fa reaccionar la diplomàcia de governs i estats i és, de fet, l'únic element amb la capacitat de provocar una certa desestabilització política a l'Estat espanyol. No és igual que el detinguin i empresonin a ell, ni que sigui per unes hores, que a qualsevol altre. Aquesta sensació que és lliure i que, al final, se n'acaba sortint, provoca urticària generalitzada, no només a Espanya. S'ha fet un fart de comparèixer davant la justícia, en una colla de països, i continua en llibertat. On no ho ha fet és davant la justícia espanyola, on hi ha actituds sectàries, ambigüitats i més d'una mentida.

A Europa és un ciutadà lliure. Ho seria, si anés a Espanya, on, a més, seria exhibit com un trofeu, pels que fa segles que practiquen l'?'a por ellos?? En realitat, als que manen no els

interessa que l'extradeixin per les conseqüències imprevisibles que això provocaria: ressò internacional majúscul, inestabilitat parlamentària allà i aquí, crisi de govern a tots dos llocs, defunció de la taula de diàleg, ingovernabilitat i milers de persones al carrer que no farien altra cosa que enfortir el personatge proscrit com a líder nacional, aquí, a Espanya, a Europa i al món. I prou que ho saben i ho temen. A més, la legitimació democràtica que rep, en sortir de la presó de bracet amb el president de Sardenya, el president del parlament sard i del síndic de l'Alguer, no té preu.

Però ell, que a fora representa el tot, Catalunya, resulta que, a l'interior, és el líder d'una part del tot, d'unes sigles de partit. Vet aquí, doncs, on tenim el problema i on plora la criatura. I és aquesta circumstància la que li pot llevar legitimitat col·lectiva i marge de maniobra per parlar en nom de tots, ja que hi ha qui el veu no com el president de tots, sinó com el cap de files d'una part. Es pot ser les dues coses alhora? Díficil, per no dir impossible. La seva reivindicació, a l'Alguer, recordant que és el president del Consell per la República (CxR) obre, de fet, les portes al gest intel·ligent que ara caldria: la renúncia a liderar unes sigles concretes i ser bel·ligerant amb les altres, per potenciar la seva dimensió inqüestionable de màxima veu catalana a l'exili. Un gest que, per tenir sentit, els partits i entitats que hi són presents hi haurien de correspondre enviant-hi, a diferència d'ara, els seus noms de més pes polític per fer del CxR l'organisme català que actua amb tota llibertat davant del món.

Uns gestos tan madurs, intel·ligents i tan polítics com aquests haurien de dur a una treva permanent en la guerra insensata menada per part de les tropes respectives, sotsocials i algun comandament i tot, entre botiflers traïdors i friquis hiperventilats, per emprar les denominacions habituals. I començar a entendre algunes coses. Per exemple, que aquí no hi sobra ningú i que no hi ha solució positiva al problema que Espanya significa per a nosaltres, sense el que representa Puigdemont, però tampoc sense Junqueras, perquè no ens podem permetre de prescindir de ningú. I que exili i presó, patits per gent dels dos partits, no s'exclouen, sinó que són complementaris. L'exili hauria tingut tota una altra dimensió sense l'existència de la presó i aquesta no hauria conegut un ressò tan gran sense l'altaveu de l'exili.

El mateix passa amb la taula de diàleg i la unilateralitat, que no únicament no són incompatibles, sinó que són del tot necessàries. La taula sola no resoldrà res, però no ens en podem aixecar per no aparèixer com a contraris al diàleg polític. I la independència la declares, no te la declaren, per tant sempre culmina en la unilateralitat. Però ni taula ni unilateralitat són instruments decisius sense la força popular imprescindible i el treball internacional ben fet. Només amb la força de la pressió interna i exterior es passa de taula de diàleg a taula de negociació. Això i algunes coses més que no cal explicar en un article, però que tothom té al cap. Per exemple, que, finalment, la CUP torni a la vida i es decideixi a entrar en política. Ei, si és que això nostre va de debò. Si no, ja anem bé per anar a Sants. Amb Renfe, clar...